

KJAK

Einaferð var tað eitt lítið land

Dagfinnur Danbjørg

Landið var vakurt og ríkt og lá mitt úti í tí stóra havinum. Ein góð Guðs gáva. Av somu orsök kundi tað gingið íbúgv-unum avbera væl, men so var ikki. Svartbrúna slangan hevði vunnið sær innivist millum íbúgvarnar og tikið ræðið á mongum fólki, virkjum og økjum.

Fólkið stóð ikki saman, so slangufólkini yvirtóku alt, ið hevði við pening, virði og vinning at gera. Hetta kundi tey einans gera, tí tey høvdu viðhaldsfólk, sum afturfyri stuðulin vórðu lívgaði við góðum stórvum og við lónum í tí góða endanum.

Hini máttu so noyðast við tað, ið eftir var, soleiðis at flest øll fingi til dagin og vegin. Nøkur blivu tó við sviðið so. Hetta var annars als ikki neyðugt, tí yvaleyst var til, men slangufólkið býtti altíð ójavn, sær og

sínum til fyrimuns, og skilið var hareftir. Sum Nordahl Grieg - í kendu yrkingini sigur: Edelt er mennesket, jorden er rik. Findes her nød og sult, skyldes det svik. M.a. at ójavn er býtt.

Nakrir av teimum svørt-brúnu, ið bæði høvdu logið og stolið og snarað lykilin í teirra fyrirøkum, so mvgið til fólksins kassa í mill. kr. klass-anum ongantíð fann vegin í kassan, men varð strikað. Nakrir av hesum vórðu løntir við at verða settir í hægstu politisku stórv. Ófatiligt, men satt. Og skilið bleiv sjálvandi hareftir. Danir siga: Frækhed belønnes, men máti átti og eigur at vera við. Ella sum onkur annar plagar at siga, at skil skal vera í galskapinum.

Havsins og harvið fólksins Guðsgivna ríkidømi var ókristiliga býtt millum tey pol. og rel. høgrradikalu við stuðlum fyri lítið og lætt, so tey stóru kundu fáa enn eitt skump upp í gullrúgvuna.

Strámenn fingi jól og góðar dagar. Eingin lætst at síggja ella hoyra nakað. Kósin var hildin eftir upp-skriftini: Gongur tað, so gongur tað. Og gongur tað ikki, so gongur tað álíkavæl. Og higartil hevur tað gingið álíkavæl.

Og livikostnaðurin hevur

tikið sína himmalflukt, með-an eftirlitið hevur sovið. Hetta rakar sjálvandi mong meint. Tó ikki tey vælbjargaðu, sum hava nokk at taka av.

Muran í høgrradikale pakkinum letur seg eisini avlesa av teirra politiska virki kring knøttin, tí teir hava stuðla líkasinnaðum og tí, ið verri er, sum t.d. Apartheid í Suðurafrika, har tey littu vórðu viðfarin sum dýr. Og Pinochet í Chile , har fólkið hevði valt sær Salvador Allende sum forseta.. Tey svørtbrúnu og høgrradikalu stuðlaðu stutt eftir drápið av forsetanum í forsetaborgini, meðan teirra hetja – bødilin Pinochet – fekk dripið í túsundavis av ósekum monnum, kvinnum og børnum til stóra gleði fyri høgrradikala pol. og rel. pakki. Og tá Oluf Palme varð myrdur, varð hann speirikin alment áðrenn hann varð lagdur til hvíldar. Hetta var og er hevitis skom fyri alt landið. Men teir seku vóru so fanansbesettir, at teir samstarvaðu við nýnazistar-nar sum um tað var størsta sjálvfylgja, og tað var tað kanska eisini. Fy fanen.

Skattabroytingar vórðu framdar eftir vælkenda høgrradikala leistinum:

Ongin lætti til tey smáu, eitt sindur til til tey, ið forvinna nakað, meira til tey, ið forvinna meira osfr. Upp til tey, ið forvinna millióna, tey fáa lætta upp á smáar 100.000,- kr. Vøo. hægri løn viðførir lægri skatt. Tann, ið hevur, skal fáa, meðan hann, ið lítið og onki hevur, frá honum skal sjálvt tað lítla, sum hann hóast alt hevur, verða tikið.

Pengar til eldrarøkt eru truplar at skaffa, meðan milliardaupphæddir til und-irsjóvartunlar kunnu rystast burtur úr ermini. Undarligt, tí øll tríva í, tá sungið verð-ur:

Tit, sum í fjøru fóru at skera tara har og taraleypin bóru langt inn um hagagarð.

Tit, sum við haka gingu um mýru, eyr og sand og korn at næla fingi tit bygdu hetta land

Tað eru sjálvandi tey eldru og gomlu, ið nú verða viðfar-in sum samfelagsins trupul-leikar, ið bæði hava bygt og eiga landi. Tey høgrradikalu hava bert útnyttað tað, ið útnyttast kann, so tað er sera harmuligt at hoyra teirra illvilja, tá tey gomlu skulu hava teirra meðmenn-

iskjansliga tørv dekkadan. Fúl skomm.

Alt er vorðið so dýrt, at mong velja at flyta í onnur lond. Onnur hóra ígjøgnum við stuðli frá fam. og góðum fólki. Og ofta eru molarnir frá ríka mans borðið væl-komnir.

Men fleiri og fleiri í lítla landinum eru farin at hóma og skilja at einans ein frælsis-og javnstøðisloysn

har fólkið hevur virðing hvør fyri øðrum og vísa hvørjum øðrum solidaritet er ein góð gongd leið fyri øll, og at hon má og skal gang-ast, óansæð hvat tey høgrradikalu halda og vilja.

Verður neyðugt, so má fólkið geva teim høgrradi-kalu hart og effektivt mót-spæl, soleiðis at ein nýggj samfelagsskipan fyri alt fólkið kann stovnsetast.

Og fleiri og fleiri er vís í, at um einki hendur, og alt verður við tað verandi, so verður galin endi, tí um ella tá olja verður funnin, so fara tey svørtbrúnu við viðhaldsfólki bæði í olju-dans og pengaekstasu og síðani tiltuska tey sær milli-ónirnar í so stórari nøgd, at fólkið kemur so illa fyri, at so nógv sum ongantíð áður mugu pakka saman og flýggja. Og sjálvandi má

tað ikki ske. Tí má fólkið til verka, ikki nú, men nú.

Fremmandaarbeiðarar loysa av fyri lítið og lætt og sjálvandi uttan trygd av nøkrum slag. Eitt menniskja-virði hevur lítið virði í háva-hondum.

So tað eru nógvar tungt-vigandi orsökir til, at 'olju-sheikarnir' verða steðgaðir við neyðugari megi skjótast tilber, og áðrenn sheikaheiti hevur fingið reelt innihald.

Og tá er tíðin komin til at sláa fast, at skal nakar flýggja, so er tað høgrraharkalið, alt sum tað er. Tí fólkið vil ikki finna seg í framhaldandi kúgan. Nú er nokk. Meira enn nokk. Meirilutadiktaturið má avloysast av sonnum fólkaræði.

Fólkið er - Guð ske lov – byrja at organisera seg til komandi stríð fyri frælsi, javna og solidariteti. Tey er nú meira vitandi um teirra leiklut í stríðnum og um, at høgrraharkalið bert eigur at fáa tvinnar kostir: samstarva við fólkið upp á fólksins præmissir ella at fáa fótin.

Føroyingar ynskja tykk-um í lítla landinum í tí stóra havinum eydnu og alt tað besta og fara at fylgja tykkum og læra av tykkum.

Guð signi land og fólk.

Sosialurin sigur ósatt

Johan Petersen

Í brellbitanum fyri grein um, at sáttmálin um Eysturoyar-tunnilin við CIP er loyniligur, sigur blaðið ósatt í páhaldi um samanberingina við sátt-málar um boriloyvir

Í Sosialinum, sum kom í hvørt hús seinasta mikudag,

skrivar blaðið í brellbitanum á síðu 2 fyri grein inni í blað-num, har loyniligi sáttmálin við CIP um Eysturoyar-tunnilin verður samanborin við samsvarandi sáttmálar við DONG og Statoil um boriloyvir, at tað hevur verið ført fram av fleiri politikarum, at sáttmálarnir við oljufeløgini um boriloyvir hava verið loyniligir.

Ósatt

Blaðið sigur víðari, at "ein sum eisini hevur víst á hetta í almenna kjakinum er formaðurin í sambands-felagnum í Eysturoy, Jóhan Petersen á Glyvrum.....". Og so roynir blaðið at insinuera

bæði óreglusemi og óreiði-ligheit.

Men her sigur blaðið ósatt. Havi ikki víst á, at sáttmálarnir við oljufeløgini eru loyniligir av teirri ein-føldu grund, at eg ikki hava vitað, um teir vóru tað. Men eg havi spurt "... sig mær, nær eru sáttmálarnir ella fylgiskjølini til boriloyvini hjá DONG ella Statoil almannakunngjørd ella løgd fyri tingið? " Og hetta er nakað heilt annað, Sosialurin!

Sáttmálarnir ikki almannakunngjærdir

Hetta setti eg mær eisini fyri

at kanna, og tók tað 10 dagar at fáa svar frá Jarðfeingi, tí ongin hevði áður spurt um hesar sáttmálar. Tí máttu tey fyrst kanna, um sáttmálarnir komu undir alment innlit, og niðurstøðan var, at tað komu teir. Men sostatt fekk eg eisini svar upp á spurningar mínar, at sáttmálarnir ongatíð vóru almannakunngjærdir ella lagdir fyri tingið. At eg ikki upplýsti hetta í grein míni er einfalt tí, at svarið frá Jarð-feingi kom fleiri dagar eftir, at greinin varð skrivað.

At Jón Brian Hvidtfeldt sigur seg fáa innlit í sátt-málarnar við oljufeløgini upp á 5 min. meðan tað tekur mær 10 dagar, sigur Jarðfeingi er

ikki av teirri grund, at munur verður gjørdur á, hvør biður um innlit, men bara orsakað av, at tilfarið, sum eg hevði fingið, lá tøkt, tá JBH bað um innlit og bleiv bara forwardað til hansara.

Følsamir upplýsingar verða útstrikaðir

Havi eisini biðið um innlit í Marknagilssáttmálarnar, men havi ikki fingið svar, hóast tað nærum eru gingin ein mánaður síðan innlits-umbønin bleiv send. – Jú, fekk júst í skrivandi løtu svar, at eg kann sleppa at lesa sáttmálarnar á skrivstovuni hjá Landsverk, men at føl-samir upplýsingar verða út-

strikaðir. Og at "tilikir sátt-málar verða ikki lagdir fyri tingið"....

Fjølmiðlar uttan fakliga stoltleika

Sosialurin er eisini firtin um, at eg vísi á, at fjølmiðlafólk uttan fakligan stoltleika hava gruggað alt hetta málið. Hetta skal eg lata liggja hesa-ferð.

Felagið Blóðgevi

Blóðbankin á Landssjúkrahúsinum
J.C. Svabos gøta 43
100 Tórshavn
Telefon: 30 45 22
Teldupostur: bbank@lsh.fo

Blóðgevarar í Suðuroy

Rannsóknarstovan á Suðuroyar Sjúkrahúsi
Sjúkrahúsbrekka 19
800 Tvøroyri
Telefon: 34 32 70
Teldupostadressa: lab@ssh.fo

Klaksvíkar Blóðdonorlið

Rannsóknarstovan á Klaksvíkar Sjúkrahúsi
Sniðgøta 1
700 Klaksvík
Telefon: 45 45 45
Teldupostadressa: labblod@ks.fo

www.gevidblod.fo